

Trafiksäkerhet och Din hälsa

(läs igenom texten innan Du besvarar frågorna i blanketten)

Enligt 3 kap 2 § i körkortslagen (SFS 1998:488) får körkortstillstånd meddelas endast för den som med hänsyn till sina personliga och medicinska förhållanden kan anses lämplig som förare av ett körkortspliktigt fordon.

Detta betyder att det ställs höga krav på den som vill köra ett motorfordon. De krav samhället ställer på Dig som motorfordonsförare är egentligen ganska självklara. Du måste ta ansvar i trafiken och följa de regler och föreskrifter som finns. Du får inte ha någon sjukdom som påverkar, eller kan påverka, Din körning på ett negativt och trafikfarligt sätt. Nedan redogörs för de krav som ställs och även en del om varför kraven finns. Om Du har frågor, vill veta mer eller känner att det rör Dig på något sätt och därför vill ta del av de fullständiga bestämmelserna, kan Du vända Dig till någon av de myndigheter som finns angivna nedan.

Trafiksyn

Att Du ska ha tillfredsställande syn är en självklarhet. Därför måste Du bifoga ett intyg om synprovning när Du ansöker om körkortstillstånd. Ett sådant intyg kan Du få av legitimerad läkare, legitimerad optiker eller på en trafikskola. När Du ser med båda ögonen måste Du ha minst 0,5 i synskärpa, med eller utan glasögon eller kontaktlinser, för körkort med behörigheterna A, A1, B, BE eller traktorkort. Om Du bara har syn på ett öga krävs synskärpan minst 0,6, med eller utan korrektion, för att få samma behörigheter. Ditt synfält måste motsvara minst ett normalt ögas synfält när Du ser med båda ögonen. Om Du är totalt nattblind får Du inte ha någon typ av körkort. Dubbelseende är tillåtet om det bara märks när man tittar långt åt sidorna, långt uppåt eller långt nedåt (utanför 30°). Vissa ögonsjukdomar kräver intyg som har utfärdats av läkare med specialistkompetens. Färgblindhet utgör inte hinder för innehav av någon körkortsbehörighet.

Hörsel

Om Du på grund av öronsjukdom har yrsel eller svindel måste Du ha ett intyg från läkare med specialistkompetens inom området. Där måste framgå att det inte finns någon risk för överraskande anfall av balansrubbling eller trafikfarlig yrsel. I övrigt utgör nedsatt hörsel eller dövhet inte något hinder.

Rörelseförmåga

Vissa personer har från födseln, genom olycka eller sjukdom någon form av nedsatt rörelseförmåga. Graden avgör om Du kan köra motorfordon eller inte. Du kan t ex få ha körkort trots Din funktionsnedsättning om Du kan köra fordonet på ett trafiksäkert sätt. Om Ditt rörelsehinder väsentligt påverkar körförmågan ska fordonet utrustas med tekniska anordningar som kompenserar detta. Länsstyrelsen kan i så fall begränsa Ditt körkort till att bara gälla en viss typ av fordon eller fordon med viss teknisk utrustning. Om Du har en sjukdom som i framtiden kan komma att innebära nedsatt rörelseförmåga kan Din fortsatta rätt att ha körkort komma att omprövas.

Psykiska störningar

Schizofreni, manodepressiv sjukdom, psykiska störningar, allvarliga personlighetsdefekter och psykisk sjukdom kan utgöra hinder för att Du ska få ha körkort. För att kunna ge klara besked om vad som gäller Dig måste Din sjukdomsbild bedömas med tanke på eventuella trafikrisker. Oftast krävs intyg från läkare med specialistkompetens i psykiatri.

Alkohol, droger och läkemedel

Om Du missbrukar eller är beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller andra droger som påverkar det centrala nervsystemet får Du inte ha någon typ av körkort. Exempel på den typen av preparat är: Opiater, amfetamin, cannabis, hallucinogener, flyktiga lösningsmedel, narkotikaklassade läkemedel enligt Läkemedelsverkets förteckningar II, III, IV och V samt anabola steroider. Om Du har fått körkortet återkallat efter grovt rattfylleri, måste Du genomgå s k utvidgad lämplighetsprovning, vilket innebär att

Du måste kunna styrka ett nyktert levnadssätt. Utlåtandet ska vara utfärdat av läkare med specialistkompetens i psykiatri eller annan specialistkompetens med särskild kunskap i missbruksfrågor. När Du har fått körkortstillstånd måste Du genomgå ytterligare minst två kontrollperioder under de följande 18 månaderna.

Andra sjukdomar

Det finns många sjukdomar som kan ligga till grund för att Du inte får ha körkort. Hjärtsjukdomar, stroke, allvarliga njursjukdomar, diabetes, sjukdomar som medför yrselbesvär, epilepsi och nervsjukdomar kan innebära att Du inte får ha körkort. Men det behöver inte vara så. Vissa sjukdomar är mera trafikfarliga än andra och här redogörs närmare för några av dem.

Diabetes som är välreglerad utgör inget hinder för körkort med behörigheterna A, A1, B, BE eller traktorkort. Omprövning för fortsatt innehav sker med jämna mellanrum och Du måste då visa nytt läkarintyg och oftast också synintyg. Det är framför allt risken att bli medvetlös på grund av för lågt blodsocker som innebär en trafikfara.

Vid **epilepsi** krävs i regel att Du inte har haft något anfall de senaste två åren om Du ska få ha körkort med behörigheterna A, A1, B, BE och traktorkort. Om EEG-kontroll visar att Du har en speciell typ av elektrisk aktivitet i hjärnan (s k petit mal-aktivitet) får Du inte körkort även om Du har varit anfallsfri i två år. Intyg krävs av läkare med specialistkompetens inom området.

Sömnapné syndrom, snarksjukdom, narkolepsi eller andra sjukdomar som innebär **vakenhetsstörningar** kan innebära att Du inte får ha körkort.

Om Du har någon form av **demenssjukdom**, t ex Alzheimers sjukdom, innebär det att Du inte får ha någon typ av körkort. Om demensen bedöms som lindrig kan Du emellertid få ha körkort med behörigheterna A1, A, B, BE eller traktorkort. Om Du har andra allvarliga s k kognitiva störningar vad gäller uppmärksamhet, omdöme och minne kan det innebära att Du inte får ha körkort.

Läkarens anmälningsskyldighet

Enligt körkortslagen måste en läkare, som vid en undersökning finner att Du av medicinska skäl är uppenbart olämplig att ha körkort, anmäla detta till länsstyrelsen. Först måste dock läkaren tala om för Dig att han/hon kommer att göra en anmälan. Detta gäller generellt och inte bara i samband med läkarundersökning för körkortsinnehav. Läkarens anmälningsskyldighet går här före tystnadsplikten.

Har Du frågor?

Tag i första hand kontakt med körkortsenheten på länsstyrelsen i Ditt län. Du kan även kontakta Trafikmedicinska rådet på Vägverket i Borlänge, telefon 0243-750 00.

Intyg om synprovning

Namn: _____

Personnummer: _____

Identiteten styrkt genom: Personlig kännedom ID-kort Körkort **Synskärpa****Höger öga****Vänster öga****Binokulärt**

Utan korrektion* _____

Med korrektion** _____

Korrigerig sker med: Glasögon Kontaktlinser

*) Uppgiften obligatorisk

**) Uppgiften obligatorisk om föreskriven synskärpa endast uppnås med korrektion

OBS! Om syntavla används skall samtliga bokstäver kunna tydas på den rad som anger synskärpa!Finns synfältsdefekter? Ja Nej.....
Ort och datum.....
Underskrift.....
Adress och telefon.....
Namnförtydligande, stämpel**Utdrag ur Vägverkets föreskrifter om medicinska krav för innehav av körkort m m (VVFS 1996:200, ändrade genom VVFS 1998:89)****16 kap Om synprovning**

1 § Synprovning skall ske antingen vid en läkarundersökning eller, om ansökningen avser innehav i grupp I (A, A1, B, BE och traktorkort) och läkarundersökning inte utförts, genom synscreening.

2 § Den apparatur som används vid synscreening skall ge information om synförmågan och i övrigt vara lämplig för sådan provning. Bestämmelser om medicintekniska produkter finns i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1994:20) om medicintekniska produkter. Anmälan om innehav av apparatur för synscreening skall göras till länsstyrelsen i det län där innehavaren är verksam.

Synscreening

5 § Synscreening får utföras av a) personal vid trafikskola, b) legitimerad optiker och c) den som erhållit särskilt tillstånd av Vägverket.

6 § Den som utför synscreening skall ha genomgått utbildning som är godkänd av Vägverket. Bevis om utbildningen skall ges in till länsstyrelsen i det län där innehavaren är verksam.

7 § Synscreening skall omfatta: a) Synskärpeprov, varvid dels den binokulära synskärpan dels synskärpan på vardera ögat för sig, i förekommande fall med och utan korrektion, skall fastställas. b) Synfältsundersökning, varvid sökanden med vardera ögat säkert skall uppfatta alla ljuspunkter som visas. Vid provning av synförmågan åt sidan behöver dock inte punkter utanför 85° uppfattas.

8 § Om sökanden under standardiserade screeningbetingelser inte uppnår gällande krav, skall hänvisning ske till ögonläkare för undersökning av synfältet eller till läkare eller legitimerad optiker för bestämning av synskärpan. Vid misstanke om ögonsjukdom skall sökanden hänvisas till läkare med specialistkompetens i ögonsjukdomar.